На основу члана 55. Статута Фудбалског савеза Србије (Службени лист ФСС „Фудбал“, бр. 22/2021 и 9/2025), Извршни одбор ФС Србије на седници одржаној 28.08.2025. године, донео је

П Р А В И Л Н И К
О БЕЗБЕДНОСТИ И СИГУРНОСТИ НА ФУДБАЛСКИМ УТАКМИЦАМА

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1.1. Законитост и опредељеност примене

Члан 1.

У складу са одредбама Закона о спречавању насиља и недоличног понашања на спортским приредбама, међународним фудбалским прописима (у првом реду Правилника УЕФА о безбедности и сигурности), Фудбалски савез Србије (у даљем тексту „ФСС“) доноси Правилник о безбедности и сигурности на фудбалским утакмицама (у даљем тексту: Правилник).

Члан 2.

Овим Правилником се не искључује примена и обавеза спровођења свих мера које налажу позитивни закони и друга акта Републике Србије, а који се односе на обавезе организатора, гледалаца и свих службених лица која учествују у организацији фудбалске утакмице или су на истој присутни.

Члан 3.

Усвајањем овог Правилника ФСС изражава опредељеност да кроз активну позицију свих заинтересованих субјеката уреди односе у вези проблематике спречавања насиља и недоличног понашања на фудбалским утакмицама.

Овим Правилником ФСС посебно истиче политику спровођења нулте толеранције према насиљу и расизму, а саставни део Правилника је План УЕФА о спречавању расизма, у којем се налажу поступци свих фудбалских структура у спречавању појава расизма.

На стадионима се забрањује промоција или оглашавање политичких порука на било који начин, као и свих других политичких активности пре, за време и након завршетка утакмице.

1.2. Сврха примене

Члан 4.

Основна сврха овог Правилника је да организатори утакмице (савез, клубови) буду упознати са са својим дужностима/обавезама, као и одговорности у вези организације спортског догађаја-утакмице.

Правилником се прецизно дефинише: област примене, обавезе организатора, субјекти безбедности и њихови задаци, структурне, техничке и оперативне мере које утичу на безбедност и спречавање недоличног понашања, проглашење и организација утакмица повећаног ризика, поступање у случајевима угрожавања безбедности на начин којим се гарантује потпуна безбедност и сигурност свим актерима фудбалске утакмице (играчи, техничко особље, судије, службена лица, представници средстава јавног информисања, гледаоци и др.).

Правилник такође наводи организационе мере које имају за циљ да осигурају безбедност и сигурност на стадиону и око њега, пре, током и после утакмице у одређеном такмичењу, као и да посетиоце стадиона, организатора утакмице, савезе, асоцијације и клубове упозна с њиховим обавезама и одговорностима.

Члан 5.

Правилник не представља крајњу листу организационих мера које организатор

утакмице, клубови и савези треба да предузму, већ представља основу да би се обезбедила безбедност и сигурност свакој особи присутној на самом објекту стадиона и заштита свих уређаја и опреме, који чине саставни део стадиона.

1.3. Подручје примене

Члан 6.

Правилник се примењује за:

1. Такмичења у организацији Супер, Прве, Српске лиге, завршног такмичења за фудбалски Куп Србије и ФУТСАЛ (мушке и женске селекције).
2. Такмичења (утакмице квалификационог и финалног такмичења) која се играју под надлежношћу УЕФА и ФИФА и где су прописи ФСС усклађени са регулативом „кровних организација“.
3. Све друге фудбалске утакмице које се играју на простору Републике Србије, за које је ФСС издао сагласност за одигравање, уз претходно мишљење надлежних државних органа.

Члан 7.

Овај Правилник представља основу за израду правилника о безбедности и сигурности свих територијалних фудбалских савеза (у даљем тексту: ТФС), који ће ускладити безбедоносне мере и активности у складу са специфичностима такмичења и унутрашњим прописима ТФС.

II - ОРГАНИЗАЦИЈА БЕЗБЕДНОСТИ

2.1. Начела и организација безбедности

Члан 8.

Безбедност у фудбалској организацији остварује се кроз:

1. јединствено поступање у примени безбедносних мера и активности на подручју ФСС, у свим степенима такмичења и у складу са одговарајућим прописима,
2. усклађеност прописа из области безбедности ТФС са прописима ФСС,
3. сарадњу фудбалске организације са свим субјектима система безбедности, а нарочито са надлежним органом унутрашњих послова (у даљем тексту: полиција) инспекцијама и другим органима и субјектима који су задужени за остваривање безбедносних задатака,
4. организовано предузимање превентивних мера и активности којима се ефикасно спречава угрожавање живота људи и имовине,
5. доследну примену закона и других прописа којима се уређују безбедносна питања, а нарочито прописа фудбалске организације којима се конкретније утврђују обавезе и начин организовања такмичења и фудбалских утакмица, који гарантују безбедност и сигурност свим учесницима такмичења и гледаоцима који присуствују утакмицама.

Члан 9.

У оквиру ФСС и ТФС, организација безбедности се отварује кроз следеће субјекте:

1. Комесар за безбедност и његов заменик у ФСС и ТФС
2. Комесар за безбедност и његов заменик у степенима такмичењима
3. Комисија за стадионе, безбедност и сигурност
4. Специјални контролори за безбедност ФСС
5. Комесар за безбедност клуба и његов заменик
6. Официр за везу са навијачима

2.2. Комисија за стадионе, безбедност и сигурност ФСС

Члан 10.

Комисија за стадионе, безбедност и сигурност ФСС је колективни орган Извршног одбора ФСС, чија општа надлежност се утврђује важећом Одлуком о надлежности и раду комисија и других тела Извршног одбора ФСС, а нарочито:

1. утврђује јединствен начин примене и доследног спровођења прописа ФИФА, УЕФА и ФСС, као и одговарајућих закона Републике Србије поводом стварања услова за безбедно и сигурно одвијање фудбалских такмичења на подручју ФСС, а везано за безбедносну инфраструктуру стадиона,

2. даје смернице и пружа сву стручну помоћ у области безбедности и сигурности инфраструктуре свим ТФС, односно комисијама за безбедност стадиона ТФС, у спровођењу утврђених мера којима се стварају услови за безбедно и сигурно коришћење стадионске инфраструктуре на подручју ФСС,
3. у оквиру своје надлежности врши преглед стадиона једанпут годишње, по потреби и више пута ради утврђивања стања и безбедносних ризика на стадиону, након чега издаје сертификат у складу са одредбама правилника о лиценцирању фудбалских клубова (УЕФА, Супер лига, Прва лига),
4. врши прегледе стадиона на којима се играју утакмице Супер лиге за жене и издаје одговарајући сертификат,
5. доноси одлуку о забрани одигравања јавних утакмица уколико је на стадиону дошло до оштећења (терена за игру, структурних елемената и др.), односно немогућности да се објекат користи на безбедан и сигуран начин,

2.3. Комесар и заменик комесара за безбедност ФСС

Члан 11.

За реализацију задатака и послова безбедности и сигурности на нивоу ФСС именује се Комесар за безбедност ФСС и његов заменик (који се бира на предлог комесара за безбедност ФСС), који се старају о реализацији задатака и послова безбедности и сигурности наведених у овом Правилнику, Правилнику о статусу и оспособљености комесара за безбедност, правилника о лиценцирању клубова ФСС и других прописа ФСС, као и одговарајућих закона и подзаконских аката Републике Србије.

Члан 12.

Комесар за безбедност ФСС или његов заменик превасходно имају следеће дужности:

1. планира и организује послове и задатаке у вези безбедности и сигурности поводом организовања и одигравања међународних утакмица свих селекција ФСС,
2. утврђује превентивне и друге мере, којима се спречава појава насиља и недоличног понашања на фудбалским утакмицама, као и мере против службених лица, уколико нису предузели све неопходне мере и радње да до инцидената не дође,
3. даје смернице и пружа сву стручну помоћ у области безбедности и сигурности свим ТФС, односно комисијама за безбедност ТФС, у спровођењу утврђених мера којима се стварају услови за безбедно и сигурно одвијање фудбалских такмичења на подручју ФСС,
4. кроз сталну сарадњу са фудбалским клубовима, савезима, удружењима клубова надлежним државним органима, ради на организацији и унапређењу система безбедности и сигурности на фудбалским такмичењима унутар саме фудбалске организације,
5. израђује планове превентивних мера и поступања на обезбеђењу међународних утакмица и свих селекција репрезентације Србије у земљи и доставља га уз пријаву - за одржавање јавног скупа - утакмице, органу МУП-а надлежном за територију стадиона на којем се утакмица игра,

6. планира и организује реализацију свих послова и задатака безбедности приликом међународних утакмица и свих утакмица селекција репрезентације Србије у иностранству, самостално или уз помоћ државних органа,
7. у припремном периоду врши процену безбедности и по потреби инспекцију стадиона на којем се игра утакмица и објекта смештаја репрезентација Србије у иностранству,
8. врши размену података са службеним лицима фудбалских асоцијација других земаља о предвиђеним безбедносним мерама и активностима за безбедно и сигурно одигравање сваке међународне утакмице, како у земљи тако и у иностранству;
9. дужан је да благовремено упозна службена лица ФИФА и УЕФА (судије, делегата и друга лица) о предвиђеним безбедносним мерама и активностима за безбедно одигравање сваке међународне утакмице;
10. планира и организује реализацију свих послова и задатака безбедности у такмичењу за фудбалски Куп Србије;
11. региструје и води евиденцију о свим негативним појавама на фудбалским стадионима и у сарадњи са Комисијом за стадионе, безбедност и сигурност ФСС утврђује и доноси мере којима се спречава ширење истих,
12. одржава везе са навијачима репрезентације и настоји да буде упознат са њиховим обичајима и склоностима,
13. на крају сваке такмичарске године, а по потреби и чешће подноси извештај о безбедносном стању на фудбалским утакмицама на целој територији ФСС са предлогом мера,
14. координира рад Комесара за безбедност Заједнице фудбалских клубова Супер лиге и Прве лиге Србије и ТФС,
15. пружа стручну помоћ клубовима који учествују у међународним такмичењима која организује УЕФА,
16. у свом раду сарађује са надлежним државним органима (МУП, БИА, МИП, инспекцијски и други органи),
17. представља и заступа ФСС на свим домаћим и међународним скуповима, који се односе на питања у вези безбедности и сигурности на фудбалским утакмицама,
18. води статистичке евиденције о безбедносним догађајима и појавама.
19. стара се о примени свих осталих мера које су релевантне за правилну примену овог правилника.
20. организује обуку за комесаре за безбедност, по утврђеном програму.

Члан 13.

Правилником о статусу и оспособљености Комесара за безбедност прописана су сва питања која се односе на статус и оспособљеност Комесара за безбедност ФСС и његовог заменика.

Комесара за безбедност у његовом одсуству замењује његов заменик. У складу са међусобним договором, одређене послове Комесар за безбедност може делегирати свом заменику.

2.4. Специјални контролори за безбедност

Члан 14.

Комесар за безбедност ФСС именује специјалне контролоре за безбедност ФСС и ангажоваће их на основу безбедносних процена.

Члан 15.

Специјални контролори за безбедност морају имати искуства у раду са државним органима и безбедносним службама Републике Србије, добро познавање прописа домаћих и међународних фудбалских организација, као и искуство везано за организацију утакмица и о свим другим питањима које се односе на безбедност и сигурност на фудбалским утакмицама.

Члан 16.

Специјални контролор за безбедност ФСС је службена особа ФСС, коју Комесар за безбедност ФСС упућује на утакмице повећаног ризика Супер, Прве лиге, Купа Србије, ФУТСАЛ и међународне утакмице репрезентације и клубова на територији ФСС, као и свих утакмица на основу безбедносне процене Комесара за безбедност ФСС.

Члан 17.

Специјални контролор за безбедност ФСС се упућује у циљу контроле и надзора послова безбедности и сигурности које клубови спроводе пре, у току и након завршетка утакмице.

Члан 18.

Специјални контролор за безбедност превасходно има следеће дужности:

1. заказује и присуствује организационим састанцима;
2. врши безбедносну инспекцију стадиона и дефинише све потенцијалне ризике који могу утицати на безбедност и одигравање утакмице, о чему сачињава извештај, који доставља клубовима и Комесару за безбедност ФСС;
3. сугерише на отклањање уочених инфраструктурних и других ризика, као и врши проверу отклањања истих;
4. пружа помоћ Комесару за безбедност клуба у процени безбедности и даје предлоге за планско решавање дефинисаних ризика;
5. пружа помоћ у изради и сагледава квалитет и објективност примене плана превентивних мера и поступања на обезбеђењу утакмице;
6. пре отватања стадиона, врши обилазак стадиона у циљу провере планираних мера, функционисања свих техничких система на стадиону и спремност редарске службе (распоред и бројност сходно плану);
7. пре почетка утакмице одржава састанак са делегатом, комесарима за безбедност клубова, полицијским и другим снагама и упознаје их са својим проценама безбедносног стања у циљу изналажења мера за отклањање уочених ризика;
8. пружа помоћ и сагледава ниво обучености клупских редара односно припадника ангажоване агенције;

9. током уткамице одржава везу с делегатом утакмице, евидентира безбедносне инциденте и координира поступак на превазилажењу истих у циљу спречавања насиља и заштите људи и имовине;
10. у случајевима недоличног и насилничког понашања гледалаца од комесара за безбедност домаћег клуба може затражити да се предузму додатне мере на спречавању таквог понашања;
11. одмах обавести Комесара за безбедност ФСС о свим инцидентима пре, у току и после утакмице, који су се на било који начин одразили на базбедност и сигурност;
12. региструје све негативне појаве на фудбалским утакмицама и Комесару за безбедност ФСС даје предлог мере којима се спречава ширење истих;
13. по одиграној утакмици у року од 48 сати, доставља детаљан извештај Комесару за безбедност ФСС и извештај уноси у Комет, уз који прилаже слике и друге документе који указују на лошу организацију, негативне појаве и безбедносне инциденте.

2.5. Комесар и заменик комесара за безбедност Супер, Прве и Српске лиге

Члан 19.

За реализацију задатака и послова безбедности и сигурности на нивоу Супер, Прве и Српске лиге (у даљем тексту: Лиге) именовати комесара за безбедност лиге. Он се уз помоћ Комесара за безбедност ФСС, стара о реализацији задатака и послова безбедности и сигурности наведених у позитивним законским прописима, овом Правилнику, правилницима о лиценцирању клубова ФСС, других прописа ФСС и Лиге.

Члан 20.

Комесар за безбедност Лиге превасходно има следеће дужности:

1. на бази личне процене засноване на провереним информацијама, ранијим искуствима или предлогу комесара за безбедност клуба, предлаже Комесару за безбедност ФСС да исту прогласи "утакмицом повећаног ризика";
2. пружа стручну помоћ клупским комесарима за безбедност у организацији и планирању обезбеђења утакмице;
3. пружа стручну помоћ клупским комесарима за безбедност, чија је утакмица проглашена "утакмицом повећаног ризика", у планирању и организацији реализације свих послова и задатака безбедности поводом организовања и одигравања утакмице вискоког ризика,
4. дужан је да прати безбедност за време одигравања свих утакмица по календару такмичења,
5. дужан је да одмах по сазнању извести Комесара за безбедност ФСС о свим инцидентима пре, у току и после утакмице, који су се на било који начин одразили на базбедност и сигурност;
6. региструје и води евиденцију о свим негативним појавама на фудбалским стадионима и у сарадњи са Комесаром за безбедност ФСС утврђује и предлаже мере којима се спречава ширење истих;
7. у свом раду сарађује са надлежним државним органима (МУП, инспекцијски и други органи),

Члан 21.

Правилником о статусу и оспособљености Комесара за безбедност прописана су сва питања која се односе на избор, статус и оспособљеност комесара за безбедност лиге и његовог заменика.

Комесара за безбедност у његовом одсуству замењује његов заменик. У складу са међусобним договором, одређене послове Комесар за безбедност може делегирати свом заменику.

2.6. Комесар за безбедност клуба

Члан 22.

Клубови свих степена такмичења су дужни да именују комесара за безбедност и његовог заменика, који се непосредно старају о организацији утакмица, примени позитивних законских проиписа, овог Правилника и других прописа ФСС, ТФС и Лиге. У свом раду сарађују са Комесаром за безбедност ФСС и Комесаром за безбедност Лиге.

Члан 23.

Комесар за безбедност клуба превасходно има следеће дужности:

1. да организује и спроводе безбедносне мере и активности у циљу комплетне заштите свих учесника и посматрача утакмице, као и стадионске инфраструктуре током одигравања фудбалске утакмице;
2. одговоран за процену и предузимање мера за спречавање ризика, у координацији са полицијом, ангажованим службама и јавним властима;
3. на бази личне процене засноване на провереним информацијама, ранијим искуствима и сл., предлаже Комесару за безбедност лиге да се утакмица прогласи "утакмицом повећаног ризика";
4. сачињава план превентивних мера и поступања на обезбеђењу утакмице клуба – домаћина и обједињује планове ангажованих служби;
5. да упозна службена лица (судије, делегата и друга лица) са предвиђеним мерама и активностима из плана превентивних мера и поступања на обезбеђењу утакмице;
6. да уз пријаву за одржавање јавног скупа (утакмице) надлежном Органу унутрашњих послова, достави један примерак плана превентивних мера и поступања на обезбеђењу утакмице;
7. да одмах извести Комесара за безбедност лиге о свим инцидентима пре, у току и после утакмице, који су се на било који начин одразили на базбедност и сигурност, а у року од 24 сата по одиграној утакмици достави писани извештај;
8. да региструје и води евиденцију о свим негативним појавама на фудбалским утакмицама и у сарадњи са Комесаром за безбедност лиге утврђује и предлаже мере којима се спречава ширење истих,
9. да припреми неопходну документацију и пружи помоћ надлежној комисији за стадионе, безбедност и сигурност и Комесару за безбедост ФСС/ТФС у процесу издавања сертификата за стадион клуба;

10. одржава везе са навијачима и настоји да буде упознат са њиховим обичајима и склоностима, као и да у сарадњи са полицијским органима састави списак проблематичних особа-навијача;
11. одговоран је да обезбеди да се предузму све мере да би се навијачи спречили да се понашају на било који начин који би могао да угрози безбедност на стадиону или ван њега;
12. по потреби организује редарску службу за праћење понашања клупских навијача на утакмицама у гостима;
13. у свом раду сарађује са надлежним државним органима (МУП, инспекцијски и други органи).

Члан 24.

Правилником о статусу и оспособљености комесара за безбедност прописана сва питања која се односе на избор, статус и оспособљеност комесара за безбедност клуба и његовог заменика.

Комесара за безбедност у његовом одсуству замењује његов заменик. У складу са међусобним договором, одређене послове Комесар за безбедност може делегирати свом заменику.

Члан 25.

Због пропуста у организацији утакмице са аспекта безбедности, Комесар за безбедност ФСС, комесари за безбедност Лиге по службеној дужности могу подносити пријаве надлежном дисциплинском органу ради покретања и вођења дисциплинског поступка против клупских комесара.

2.7. Официр за везу са навијачима

Члан 26.

ФСС и клубови Супер, Прве и српских лига су дужни да остварују сарадњу са организованим навијачима и њиховим представницима, које има за циљ стварање партнерства и узајамног поверења. У том циљу именују се официри за везу са навијачима, који представљају главни контакт у комуникацији са навијачима.

III - РЕДАРСКА СЛУЖБА

3.1. Редарска служба

Члан 27.

Да би се омогућила примена мера дефинисаних законима и овим Правилником, организатор утакмице у зависности од степена такмичења, стадионске инфраструктуре и

процењеног ризика на стадиону и око њега мора осигурати довољно присуство припадника редарске службе (женског и мушког пола), у циљу обезбеђења квалитетног и безбедног боравка свих присутних на стадиону, у његовој околини и у зонама кретања према и са стадиона.

Редарску службу могу вршити лиценцирани припадници ангажованих агенција за пружање услуга обезбеђења.

Члан 28.

Дужности редара на обезбеђењу фудбалске утакмице су да :

1. пруже гостољубивост и дају све неопходне информације присутним лицима на стадиону;
2. пруже сву неопходну помоћ лицима са посебним потребама;
3. у својој зони одговорности изврше преглед стадиона, препознају потенцијалне ризике и о њима одмах обавесте надређене;
4. обавесте своје надређене, полицију, службе за прву помоћ, ватрогасну службу или остале органе о сваком инциденту који може да представља претњу по безбедност и сигурнос присутних лица, када не могу сами да одмах отклоне опасност.
5. спроводе безбедносне контроле на улазним тачкама на спољном и унутрашњем прстену и у свим осталим зонама где шира јавност нема приступа;
6. заштите кључне зоне (нпр. обртни крстови, продајни пунктови, свлачионице екипа и службених лица, просторије и зоне за ВИП лица као и њихова возила и просторија за представнике медија, укључујући и њихову техничку опрему);
7. забране приступ или уклањају лица која не могу да докажу своје право да буду на стадиону, представљају опасност по безбедност због конзумирања алкохола и/или дроге, или који имају забрану уласка на дотични стадион;
8. надгледају и врше преглед гледалаца и њихових ствари на улазним тачкама и у оквиру самог стадиона;
9. забране улазак у стадион сваком лицу које не пристане на преглед;
10. уклоне, одлложе, предају и врате предмете чије је уношење на стадион забрањено према законским ограничењима или правилима поанашања на стадиону;
11. обезбеде да навијачи тимова остану одвојени, у складу са њиховим улазницама;
12. спрече навијаче да прелазе у сектор стадиона за који не поседују важећу улазницу;
13. обезбеде да све тачке уласка и изласка као и путање за хитне случајеве остану слободне;

14. буду присутни на тачкама уласка и изласка, као и на тачкама изласка у хитним случајевима у секторима за гледаоце (посебно тамо где постоје зоне за стајање), од тренутка отварања до затварања стадиона;
15. спрече посетиоце стадиона да неовлашћено приступи рестриктивним зонама за које не поседују овлашћење, а посебно терену за игру и у његовој непосредној близини;
16. заштите играче и званичнике утакмице приликом уласка на терен и изласка са њега;
17. усмеравају проток саобраћаја и пешака у оквиру граница стадиона;
18. обезбеде спровођење кућног реда и понашања на стадиону;

3.2. Општа правила ангажовања редара

Члан 29.

Ангажовани припадници редарске службе морају бити законски пунолетни, одговорни и психофизички способни и оспособљени за обављање задатака редара на фудбалским утакмицама. Обука редара спроводи се у складу и на начин дефинисан Правилником и програмом обуке редара.

Члан 30.

Редарска служба мора имати јасну руководну структуру, која ће обезбедити ефикасно руковођење и управљање истом.

Члан 31.

Број редара који ће се ангажовати зависи ће од степена такмичења, стадионске инфраструктуре, предвиђеној посећености и процени Комесара за безбедност ФСС за ту утакмицу.

Организатор фудбалске утакмице дужан је да на захтев надлежног полицијског органа повећа број редара, када полиција процени да планирани број редара не гарантује безбедност и сигурност гледалаца на фудбалској утакмици.

Члан 32.

Редарска служба се организује у непосредној близини и унутар стадиона у одређеним секторима. Ангажовање редарске службе прецизира се планом превентованог деловања, у којем се јасно дефинише распоред, задаци и обавезе редара, руковођење, систем везе и друге битне активности за безбедно одигравање фудбалске утакмице.

Припадници редарске службе морају добро познавати инфраструктуру стадиона, конкретне задатке места на коме су ангажовани, правила понашања на стадиону, и поступке у случају нужде и евакуације.

Члан 33.

Редари морају носити исту одећу, која мора бити јарких боја и лако уочљива. Минимум је да носе исти модел јакне или маркера, на којој ће бити исписана реч "редар". Менаџери

редара такође морају бити лако уочљиви по одећи-маркеру чија се боја разликује од боје одеће-маркера осталих редара.

Члан 34.

За међусобну комуникацију редарска служба мора имати успостављену независну радио везу до нивоа руководиоца сектора, као и извршиоца на кључним тачкама.

Тачни подаци о позицијама радио уређаја биће наведени у документу о општем прегледу комуникација, који мора да обухвата све службе безбедности. Ова документа су саставни део плана превентивног деловања.

3.3. Ангажовање екстерних организација

Члан 35.

За спровођење мера из предходног поглавља, могу се користити услуге посебних организација које су регистроване за вршење послова физичко-техничке заштите.

Ангажовање екстерних организација мора бити на законски дефинисан начин.

Члан 36.

Ако се за потребе редарске службе ангажују екстерне организације, које су регистроване за вршење послова физичко-техничке заштите, мора се закључити одговарајући уговор.

Уговором се мора предвидети следеће:

1. конкретни задаци;
2. област примене (спровођења) задатака;
3. радна места;
4. планирање (распоред) персонала ;
5. време потребно за задатке;
6. права и обавезе редара у вези са посетиоцима стадиона;
7. број и профил персонала који ће се распоредити;
8. организација менаџмента и организациона структура;
9. идентификација (одећа) редара.

IV - СТАДИОН - СТРУКТУРАЛНЕ И ТЕХНИЧКЕ МЕРЕ

4.1. Општи услови

Члан 37.

Стадион се може користити за фудбалске утакмице домаћег и међународног такмичења само ако испуњава услове утврђене правилницима о лиценцирању клубова или пропозицијама такмичења и поседује адекватан и валидан сертификат, којим се потврђује да су структурални и технички услови стадиона такви да задовољавају безбедносне и сигурносне критеријуме, који су на снази, а прописани од ФСС, ФИФЕ и УЕФА.

Члан 38.

Стадион на којем ће клубови играти утакмице мора имати:

1. техничку документацију за изградњу стадиона, оверену од надлежног органа управе,
2. употребну дозволу за стадион као целину и све уређаје и инсталације на њему, издату од надлежног органа управе,
3. потврду надлежне стручне организације за електроинсталацију, громобранску, противпожарну и др. инсталацију и опрему на стадиону, не старију од 1 године;
4. план евакуације, усаглашен са МУП-ом и одобрен од стране Комесара за безбедност ФСС;
5. потврду надлежне стручне организације да су сви гвоздени елементи на стадиону, стативе, зграде, семафори, стубови за светла, ограде, трибине и сл. правилно уземљени, не старију од 1 године;
6. акт о процени ризика радних места, израђен на начин приписан Законом о безбедности и здрављу на раду;
7. полису осигурања за здравствене ризике, ризик од пожара и опште несреће и штете проузроковане од стране навијача на стадиону.

4.2. Прилаз и простор око стадиона

Члан 39.

Прилаз стадиону мора постојати са најмање две стране и треба да буде олакшан ефикасном мрежом прилазних путева, која ће омогућити брз и безбедан пролаз гледалаца.

У граду морају бити постављене ознаке за усмеравање навијача ка стадиону. На прилазима стадиона морају постојати велики натписи за усмеравање гледалаца са ознакама сектора-улаза и шема стадиона са ознакама правца прилаза, сектора и улаза.

Члан 40.

Простор око стадиона мора бити очишћен од предмета, који се могу употребити за изазивање насиља.

Око стадиона мора постојати зид или ограда најмање висине 2.5 метара, такве конструкције да онемогућава лако пењање односно пролазак, прелазак, рушење и уклањање.

Члан 41.

Улази и излази самог стадиона и подручје које окружује стадион морају бити дизајнирани на начин да олакшавају кретање лица и возила унутар и ван стадиона.

Улази и излази на самом стадиону морају бити означени на јасан, видљив и универзално језички разумљив начин.

Улазне рампе и контролне тачке морају бити дизајниране од покретних или фиксних металних препрека, које морају бити отпорне на огроман притисак људи.

Члан 42.

Све улазне капије морају бити такве конструкције да омогућавају брзо отварање односно затварање и без изазивања било какве опасности.

Капије треба да буду довољно стабилне да издрже притисак великог броја људи и морају имати незапаљиве браве. Када су отворене, капије морају бити чврсто фиксиране.

Члан 43.

Сви улазни пунктови морају бити опремљени техничким средствима за спољашњи преглед лица и за безбедно одлагање предмета. ВВИП и ВИП улази морају садржати противдиверзиони пролаз и рендген за преглед пртљага.

Ако су уграђени, обртни крстови и контролне рампе морају бити у склопу зида око стадиона. Они морају бити такви да могу издржати велики притисак људи и да су отпорни на ватру.

4.3. Простор око терена за игру, капије за хитне случајеве и улаз за играче

Члан 44.

Иако је пожељно уклањање свих ограда и преграда око терена за игру, неспорна је чињеница да постоје места на стадиону где ограде треба задржати.

Ограда према терену за игру може бити уклоњена само када су испуњене друге мере физичко-техничке заштите (хоризонталне баријере, видео надзор), као и организационе мере (распоред и посебно утврђени потупци рада редарске службе у плану превентивног деловања).

Члан 45.

Терен за игру мора бити безбедан од упада неовлашћених лица. Да би се спречио неовлашћен приступ терену за игру, око истог и на његовим појединим деловима може постојати ограда висине 2.20 метара (металне шипке или ојачано стакло, итд.), одговарајући канал за спречавање упада, довољан број редара или комбинација ових елемената.

Било који да се облик заштите од упадања гледалаца користи, он мора садржавати одговарајуће начине да гледаоци у случајевима нужде могу изаћи на терен за игру.

Врста заштите која је усвојена у циљу спречавања упадања мора бити одобрена од органа јавне власти и не сме представљати опасност за гледаоце у случају панике или евакуације у случајевима нужде.

Члан 46.

У саставу ограде око терена за игру, ако планови евакуације то захтевају, морају постојати капије за хитне случајеве, које морају бити такве конструкције да се могу брзо и лако отворити у смеру терена за игру и постављене у директној линији са степеништем у одговарајућој зони гледалишта.

Излазне капије за хитне случајеве имаће једна врата, која морају бити довољно широка и офарбана жутом или другом светлом бојом која се разликује од околине и означена бројевима или словима са обе стране.

Капије се могу отварати даљински или ручно. У случају да систем даљинског управљања не функционише капија мора бити таква да се одмах може ручно отворити. Поред сваке евакуационе капије, од момента отварања до момента затварања стадиона увек се мора налазити редар, а врата морају бити откључана.

Ако су зоне гледалишта одвојене од терена за игру каналом, морају се обезбедити мостови у близини капија за хитне случајеве.

Члан 47.

Путеви за хитну евакуацију ка терену за игру не смеју бити ометени рекламним паноима или било каквим другим предметима. Рекламни панои морају да буду тако дизајнирани да се избегне да представљају препреку.

Члан 48.

У одређеном делу стадиона мора да постоје места за санитетска возила и мања ватрогасна возила.

Члан 49.

Приликом уласка и напуштања терена за игру, играчи и званичници морају бити заштићени од гледалаца подземним или телескопским тунелом, као и додатно обезбеђени редарском службом у циљу спречавања угрожавања безбедности од стране гледалаца.

4.4. Зоне гледалишта

Члан 50.

Трибине и сви објекти стадиона морају бити израђени од тврдог материјала који се не може физичком снагом гледалаца ломити, ситнити и цепати. Забрањено је коришћење дрвених и монтажних трибина на стадиону.

Члан 51.

Утакмице у организацији ФСС, могу се играти на стадиону који има секторе за седење и секторе за стајање, у складу са правилницима о лиценцирању клубова Супер и Прве лиге и пропозицијама такмичења Српске лиге.

За утакмице у организацији УЕФА, може се користити само сектори који имају места за седење, док сектори за стајање морају бити затворени за гледаоце.

Када постоје безбедоносни разлози, Комесар за безбедност ФСС на предлог Комесара за безбедност лиге, може забранити коришћење сектора за стајање.

Члан 52.

Седишта на трибинама морају бити направљено од несаломљивог и незапаљивог материјала, са наслоном за леђа најмање висине од 30 цм (мери се од задње ивице седишта), фиксирана за подлогу, одвојена, посебно обликована и нумерисана.

Нису дозвољена седишта у виду клупа и сматраће се као делови стадиона за стајање.

Члан 53.

Простор за навијаче мора бити подељен на секторе и јасно означен. Сектори морају бити означени на такав начин да омогућавају гледаоцима, а посебно снагама безбедности, да их брзо препознају.

Сигурносне преграде морају бити постављене између сектора за седење и сектора за стајање, како би се спречило премештање гледалаца из једног сектора у други.

Члан 54.

Сектори за навијаче двеју противничких екипа морају бити довољно удаљени један од другог, уз примену тампон зоне довољне ширине. Преграде између тих сектора и осталог дела гледалишта морају бити посебно јаке и стаблине.

Сектор за гостујуће навијаче мора имати сопствени улаз и излаз у зону терена, а по могућству и више њих.

Пут ка улазу гостујућих навијача у стадион мора да буде на таквом месту да се не укршта са путевима које користе домаћи навијачи.

Члан 55.

Пре одигравања утакмице сваки део трибина треба очистити, а све опасне предмете и супстанце треба уклонити (чврсти предмети и одвојени делови инфраструктуре, запаљив материјал, снег и сл). Сва оштећења на трибинама треба отклонити, а оштећене столице треба поправити или заменити.

4.5. Путеви за евакуацију

Члан 56.

Планирање евакуације и дефинисање неоходног броја путева за евакуацију у хитним случајевима, мора се усагласити са локалним органима безбедности (полиција, и ватрогасна служба, служба за прву помоћ и хитне случајеве).

Мишљење о плану евакуације даје Комисија за стадионе, безбедност и сигурност ФСС, а одобрава га Комесар за безбедност ФСС, у терминима дефинисаним правилницима о лиценцирању.

Члан 57.

Да би се обезбедила несметана евакуација присутних лица на стадиону, сви пролази за публику, коридори, степенице, врата, капије и путеви ка излазима у случају опасности морају бити проходни и ослобођени свих препрека које би могле да успоре слободан проток гледалаца.

Правци евакуације морају бити обележени светлећом евакуационом ознаком и паник светлима са самосталном аутономијом рада у случају нестанка електричне енергије.

Сва излазна врата и капије на стадиону и све капије које воде у простор терена за игру морају бити откључана док су гледаоци на стадиону, као и све време чувана од стране посебно одређених редара.

4.6. Просторије за медицинску помоћ

Члан 58.

На сваком стадиону морају постојати посебно одвојене и у потпуности опремљене амбуланте за пружање прве помоћи играчима и навијачима.

Локација и садржај тих просторија дефинисани су правилницима о лиценцирању клубова, односно другим прописима који дефинишу стадионску инфраструктуру.

Ови објекти морају бити јасно обележени и приступ тим објектима мора бити јасно означен.

Члан 59.

Уколико објекти из предходног члана нису у потпуности функционални, тада за организатор-клуб домаћин мора обезбедити присуство медицинских покретних амбуланти са комплетном медицинском екипом и опремом, као и довољан број мобилних медицинских екипа распоређени ван и у стадиону, пре у току и након утакмице.

4.7. Просторије и простор за припаднике безбедности

Члан 60.

Лица задужена за безбедност и одговорна лица редарске службе на стадиону морају имати расположиви број просторија за рад и састанке, као и довољан простор за сва возила која могу бити потребна.

Члан 61.

За контролу дешавања пре, за време и после утакмице за безбедносну контакт групу - „групу за везу“ (руководилац полиције, делегат, клупски комесари за безбедност, специјални контролор за безбедност, директор стадиона, шеф редарске службе, руководиоци ватрогасне и медицинске службе), мора се обезбедити контролна соба.

Контролна соба мора бити на таквом месту које омогућава потпун преглед на унутрашњост стадиона и остале безбедоносно интересантне зоне.

Члан 62.

Простор контролне собе мора омогућити радне услове, комотан боравак и мора садржати опрему и испунити услове дефинисане правилницима о лиценцирању и пропозицијама такмичења.

Уколико не постоји једна заједничка просторија, већ више мањих за рад безбедоносних структура, пожељно је да су исте једна поред друге. Просторија спикера на разгласу и контролна просторија такође требају бити смештене једна поред друге.

Члан 63.

За смештај изгредника и хулигана на стадионима где се одигравају утакмице повећаног ризика, мора постојати просторија за "задржавање", уређена по безбедоносним критеријумима и одобрена од стране полиције. Просторија треба да се налази у безбедној и одговарајућој зони, а прилаз до ове просторије мора бити безбедан и лак.

4.8. Видео надзор

Члан 64.

На стадионима где се одигравају фудбалске утакмице такмичења УЕФА и Супер лиге мора постојати затворен систем видео надзора, са постављеним камерама на безбедносно интресантним местима унутар и изван стадиона, као и у близини прилазних праваца и улазима.

Видео надзор мора имати минималну могућност записа снимака свих камера непрекидно 72 сата на адекватан медиј, а снимци се морају чувати најмање 1 годину.

Члан 65.

Видео камерама се управља из контролне собе, а исте морају имати техничке могућности за праћење и идентификацију лица (покрет, зумирање, заустављање кадара и др.).

Стадионски видео надзор путем монитора може користити руководилац полицијских снага, комесар за безбедност, директор стадиона и руководилац редарске службе, представници правосудних органа и инспекција.

4.9. Мере безбедности за екипе, судије и ВИП особе

Члан 66.

Прилазни путеви и тачке уласка/изласка екипа, фудбалских званичника и ВИП лица морају се одвојити од оних који су за гледаоце и мора се непрестано надзирати потребним бројем припадника редарске службе, од момента доласка до момента одласка.

Члан 67.

За веома важне личности (ВВИП) такође морају постојати просторије и зоне које су заштићене од насилног упада и коришћења ватреног оружја или експлозивних направа.

Такође у непосредној близини морају постојати обезбеђене зоне где се могу паркирати возила тих лица.

Члан 68.

Организатори утакмица у сарадњи локалном полицијом мора да гарантује безбедност екипа-учесница и њихових званичника - као и званичника утакмице ФСС, ФИФА и УЕФА - током читавог њиховог боравка, од доласка до одласка.

4.10. Расвета, агрегати за струју у хитним случајевима

Члан 69.

На прилазима стаднону, улазима, контролним тачкама, унутар стадиона и у свим секторима стадиона мора постојати електрична расвета, довољног капацитета.

Члан 70.

За утакмице које се играју када нема довољно природне светлости, следеће зоне морају бити посебно осветљене:

1. тачке улаза/ излаза на спољашњем "прстену" око стадиона (а ако је примењиво и на унутрашњем), места где се налазе обртни крстови и прилази улазима/излазима као и паркинзи и путање од јавног превоза до стадиона;

2. стазе/зоне између спољашњег (и ако је примењиво и унутрашњег) "прстена" око стадиона и трибина.

3. зоне за гледаоце и медије, трибине и сектори на стадиону.

Члан 71.

У случају нестанка струје мора постојати „паник“ светла и агрегат којим ће се обезбедити рад расвете, разгласа, као и функционисање безбедоносних и других неопходних система.

4.11. Разглас и семафор

Члан 72.

Стадион мора бити опремљен разгласом. Следеће зоне, морају бити покривене одговарајућим разгласом:

1. све тачке улаза / излаза, обртни крстови, контролни пунктови за улазнице и места окупљања на спољашњем/ унутрашњем прстену;

2. простор између спољашњег и унутрашњег прстена, као и трибине, укључујући и све улазе и излазе;

3. зоне гледалишта (иза голова, зоне за гостујуће и домаће навијаче)

4. терен за игру.

Члан 73.

Разглас мора бити такав да се свако обавештење чује јасно и гласно у свим условима. На међународним утакмицама обавештења би требала да буду на енглеском или језику земље госта.

Систем такође мора бити опремљен прекидачем који ће укључити разглас у хитним ситуацијама на максималну јачину.

Уколико на стадиону постоји двоструки разглас, контролна полицијска соба мора имати разгласни систем који ће надгласати јавни разглас у кризним ситуацијама.

Члан 74.

Навијачке групе осим ручног мегафона мање снаге, не могу користити системе јавног разгласа.

Члан 75.

Објаве путем разгласа морају бити строго неутралног карактера. Разглас се не сме користити:

1. за ширење политичких порука;
2. за подржавање домаћег тима;
3. за било који облик дискриминације гостујућег тима и њихових навијача
4. за вређање службених лица.

Члан 76.

Службени спикер на стадиону мора имати унапред дефинисан текст, којим се покривају следећи случајеви:

1. позив на спортско и фер навијање;
2. текст за примењивање тзв. „правила три корака“,
3. позив за прекид употребе пиротехнике;
4. позив за престанком нарушавања јавног реда и мира;
5. позив на уклањање политичких, расистичких и увредљивих транспарената или престанак таквих интерпретација;
6. закрченост у зонама гледалишта испред улазних капија:
7. гледаоци који се још увек налазе ван улазних капија на почетку утакице;
8. одлука судије да одложи утакмицу;
9. сукоби између насилних група навијача;
10. пробијање ограде прстена од стране једног или више гледалаца;
11. откривање потенцијално експлозивне/запаљиве направе;
12. могућа опасност узрокована лошим временом или грешкама у изградњи стадиона и
13. опасност због панике међу гледаоцима и др.

Члан 77.

Уколико стадион има велики семафор, он може бити кориштен пре, током и након утакмице, под условом да се стриктно поштују релевантни правилници.

На семафору се не могу понављати призори који на било који начин узнемирили гледаоце (спорне ситуације, неспортски гестови и сл.), а посебно се не смеју се понављати сцене насиља или било којег другог облика понашања којима се грубо нарушавају права појединца, групе или народа/нације.

Члан 78.

Могу се приказивати понављање секвенца утакмице на великом екрану унутар стадиона, само уколико се поштују следећи услови:

1. могу се приказивати само када је лопта изван игре, током одмора у полувремену или током одмора пре продужетака;

2. поновљени снимци не смеју имати утицај на ток утакмице;

3. не смеју се приказивати евентуалне спорне ситуације које би могле да доведу до нереда међу навијачима;

4. нс сме се довести у сумњу ауторитет или интегритет било ког службеног лица на утакмици или играча.

4.12. Телефонске везе

Члан 79.

Стадион мора бити опремљен интерном или телефонском мрежом. Интерна телефонска мрежа је инсталирана у:

1. контролној просторији,

2. просторијама полицијских снага,

3. просторији службе прве помоћи,

4. просторији редарске службе,

5. просторији за делегата и других службених лица,

6. свлачионици за фудбалске судије,

7. свлачионицама тимова,

8. контролним тачкама (уколико је могуће),

9. просторије за задржавање (уколико је могуће),

У случају непостојања овакве интерне или телефонске мреже, мора постојати могућност комуникације путем мобилне телефоније или ручних радио уређаја.

4.13. Правила понашања гледалаца

Члан 80.

На стадиону се морају прописати и на фрекфентним и видљивим местима на прилазима и самом стадиону истаћи правила понашања гледалаца током боравка на стадиону. На улазима у сектор за гостујуће навијаче правила понашања на стадиону морају бити истакнута и на енглеском језику.

Ако стадион не задовољава структуралне, техничке, организационе и оперативне услове, побројане у овом правилнику, и ако се, као резултат тога, очекују озбиљни проблеми безбедности, може се забранити да тај стадион буде домаћин утакмица свих видова такмичења.

V - УЛАЗНИЦЕ И АКРЕДИТАЦИЈЕ

5.1. Штампа и изглед улазнице

Члан 81.

Организатор утакмице је одговоран за организацију штампе, дистрибуцију и продају улазница и дужан је да предузме све организационе и техничке мере против фасификовања улазница.

Члан 82.

Ради лакше визуелне контроле и бржег усмеравања гледалаца, улазнице се могу штампати у више боја, тако да свака боја представља један сектор стадиона.

Улазнице морају носиоцу улазнице дати најнеопходније информације које му могу бити потребне, то јест назив такмичења, називи екипа, назив стадиона, датум и почетак утакмице, шему стадиона са ознакама сектора и улаза, као и јасну индикацију локације седишта (сектор, ред, број седишта).

Члан 83.

Поред података наведених на улазницама, носиоцу улазнице се могу дати и додатне информације које могу бити дистрибуиране заједно с улазницом:

1. време отварања стадиона;
2. мапу околине стадиона, прилазни путеви, паркинзи, станице јавног превоза (аутобус, трамвај, жељезница), као и други објекти (ресторани, хотели, медицинске установе и сл.),
3. правила понашања на стадиону, укључујући забрану уношења алкохола и опасних предмета, поступак за преглед гледалаца, поступак у случају задржавања гледалаца на стадиону и др,.
4. други подаци од интреса за безбедно одигравање утакмице и сигурност гледалаца.

Ако се ради о међународној утакмици подаци из предходног става се могу штампати на енглеском или језику земље госта.

5.2. Спречавање продаје фалсификованих и улазница на црном тржишту

Члан 84.

Организатор утакмице ће, уколико то буде потребно, с полицијом размотрити које мере треба предузети да би се спречила продаја улазница на црном тржишту око стадиона, нарочито имајући на уму да такви поступци могу угрозити стратегију одвајања навијача.

Члан 85.

За утакмице повећаног ризика у улазнице морају бити уграђене софистициране мере против фалсификовања улазница. Редари и полиција и друге структуре на стадиону морају добро познавати ове мере, како би се остварила брза идентификација фалсификованих улазница.

Члан 86.

Уколико организатор има сазнања да је дошло до штампања фалсификованих улазница, или да би могло доћи до промета фалсификованих улазница, треба о томе одмах да обавести полицију и комесара за безбедност надлежног фудбалског савеза.

Члан 87.

Уколико редарска служба или друге безбедоносне структуре стадиона у току свога рада посумњају да је улазница фалсификована, дужни су да о томе одмах обавесте организатора, који обавештава полицију.

5.3. Продаја улазница

Члан 88.

Продаја улазница мора бити строго контролисана, подлеже стриктној контроли и мора се вршити у договору са полицијом.

Уколио је организатор утакмице одлучио да улазак на стадион буде бесплатан, улазнице се такође морају штампати и на предвиђени начин дистрибуирати гледаоцима.

Члан 89.

Број улазница у продаји не може да буде већи од пријављеног и одобреног максимума безбедног капацитета. Максимум безбедног капацитета стадиона може бити ревидиран и смањен у случају посебних околности.

Безбедан капацитет се одређује на основу капацитета смештаја гледалаца и структуре стадиона. Капацитет ће бити смањен ако је физичко стање стадиона или безбедност неадекватна.

Члан 90.

Продаја улазница за утакмицу организоваће се на начин да навијачима супарничких екипа буду додељене улазнице за различита одвојена подручја стадиона.

Продаја улазница врши се директно лицу на овлашћеним местима-билетарницама или преко дистрибутера.

У договору с полицијом, организатор утакмице мора осигурати да улазнице буду продаване на местима која омогућују раздвајање различитих група навијача.

Члан 91.

Билетарнице и дистрибутери врше продају улазница лицу само на основу личних идентификационих докумената (лична карта, пасош), о чему се води евиденција.

Евиденција о продатим улазницама садржи личне податке купца, врсту и број јавног документа. Копија евиденције се доставља полиције, а оргинал се чува најдуже 1 годину.

Евиденција о продатим улазницама мора бити одобрена и коришћена у складу са Законом о заштити личних података.

Члан 92.

Уколико се продаја улазница за фудбалске утакмице врши преко интернета или

доставних центара, мора се вршити преко софтвера који омогућавају евидентирање података носилаца улазнице и онемогућавање продаје улазница одређеним категоријама лица.

Члан 93.

Једно лице може купити највише 4 улазнице, али само уз идентификационе документе других лица, који ће бити корисници улазница. У тој ситуацији на прикладан начин се обележава да је лице купило све 4 улазнице.

Члан 94.

Куповином улазнице, купац је дужан поштовати правила и прописе за коришћење стадиона а посебно:

1. да коришћење улазнице мора бити у складу са правилима и прописима;

2. да је поштовање правила и прописа неопходан услов за приступ и боравак на стадиону;

3. да куповином улазнице, купац овлашћује организатора да може вршити провере њега и личног пртљага, односно да забрани улазак у стадион ако лице одбије да прође те провере;

4. да се унутар стадиона и његове непосредне близине може користи опрема за видео-надзор и аудио снимке.

Члан 95.

Куповина улазнице и боравак у простору стадиона значи прихватање ових правила. Не придржавање наведених правила имаће за резултат ускраћење права приступа стадиону или удаљавање са стадиона.

Клуб задржава право да може забранити улазак на стадион сваком ко је прекршио правила и прописе.

5.4. Дистрибуција улазница

Члан 96.

Уколико се улазнице додељују савезима, клубовима, државним органима, спонзорима, друштвеним и политичким организацијама, исти су одговорни за расподелу улазница и морају осигурати да се улазнице расподељују само уз документовани доказ о идентитету лица, о чему се води евиденција, која мора бити доступна полицијским и истражнимн органима.

Члан 97.

Сваки клуб којем су улазнице за утакмицу додељене, одговоран је и мора осигурати да се ове улазнице продају само њиховим навијачима.

Организатори утакмице, савези, клубови, дистрибутери и други којима су улазнице додељене задржавају укупну одговорност, уколико се било која улазница нађе на црном тржишту или у рукама неовлашћених појединаца или агенција.

Члан 98.

За утакмице које се играју у иностранству и уколико то околности захтевају, улазнице се могу обезбедити само оним навијачима, који организатору утакмице, савезу или клубу доставе личне податке, адресу, број пасоша, а уколико је могуће и детаље о путовању и смештају у иностранству, а све у складу са правилима такмичења и регулативе земље домаћина.

5.5. Акредитације

Члан 99.

Акредитације су специјалне пропуснице, на основу којих се омогућава приступ и кретање одређене категорије лица у одређеним зонама стадиона у складу са прописом о такмичењу.

Поред идентификационог броја, акредитација садржи податке о врсти и датуму такмичења, клубовима учесницима, зони дозвољеног приступа, а по могућству податке о лицу и фотографију.

Број акредитација за све зоне мора бити ограничен на апсолутни минимум и расподела рестриктивна, искључиво уз евидентирање података о лицу и функцији.

Члан 100.

Штампа и расподела акредитација је у надлежности организатора утакмице, о чему се води евиденција.

Акредитације морају бити заштићене од фалсификовања и од коришћења од стране више особа.

Ако се ради о међународним утакмицама акредитације се исписују и на енглеском језику.

Члан 101.

Захтеви за акредитацију се достављају организатору најкасније 48 сати пре почетка уткамице. Коначни списак акредитованих лица са дозвољеним зонама приступа доставља се делегату утакмице и комесару за безбедност најкасније 2 сата пре почетка утакмице.

Акредитације се издају на за то одређеним местима на стадиону, а на основу већ унапред дистављених захтева за акредитацију.

Члан 102.

Акредитације се пре, за време и после завршетка утакмице носе на пантљици око врата или су прикачене помоћу штипаљке на горњим деловима одеће, тако да су видљиве. Проверу исправности акредитација врши делегат утакмице и комесар за безбедност, на основу достављеног списка акредитованих лица.

VI - ПРИЛАЗ, УЛАЗ И ПОНАШАЊЕ НА СТАДИОНУ

6.1. Стратегија раздвајања навијача

Члан 103.

За утакмицу где се навијачи одвајају, стратегију одвајања унутар стадиона мора утврдити организатор утакмице у сарадњи са полицијом.

Полиција ће самостално разрадити стретегију прилаза и довођења навијача до стадиона, као и стратегију паркирања за различите групе навијача.

Члан 104.

Уколико то околности захтевају, одвајање различитих група навијача мора започети што је могуће даље од стадиона, како би се спречило нежељено мешање различитих група навијача на прилазима стадиону и подручјима где се налазе рампе за контролу улаза.

Постављене прилазне рампе и улази или излази морају бити у функцији и њима може руковати адекватно осопособљено особље.

Члан 105.

Уколико је могуће, за различите групе навијача морају се обезбедити одвојена паркиралишта за аутобусе и аутомобиле, а пожељно је да то буде на различитим странама стадиона и што ближе њиховим секторима уласка. Паркиралишта морају бити чувана од стране редарске службе уз помоћ полиције.

Уколико не постоји довољан број паркинг места за потребе гостујућих навијача, тада у сарадњи са локалним властима треба обезбедити паркирање ван зоне стадиона. Уколико су те зоне далеко за навијаче може се обезбедити превоз до стадиона средствима јавног градског превоза.

Члан 106.

Стратегија долажења навијача пре утакмице и разилажења навијача након завршетка утакмице мора се потврдити на организационом састанку на дан утакмице.

По завршетку утакмице, полиција у стадиону може да задржи једну од навијачких група, уколико постоје безбедносни разлози, тј. уколико процени да би њихово понашање могло изазвати сукоб различитих група навијача.

6.2. Право улаза на стадион

Члан 107.

Право уласка у стадион стиче са на основу купљене улазнице и важеће акредитације. Лицима која поседују улазнице и акредитације, ако разлози безбедности захтевају може се ограничити или забранити улазак и боравак у стадиону.

Члан 108.

Организатор утакмице, у консултацији са полицијом одлучује у које време ће се отворити улази у стадион.

При доношењу одлуке морају поштовати следеће критеријуме:

1. очекивани број поестилаца;
2. очекивано време доласка на стадион различитих група навијача;
3. забавни програм за посетиоце на стадиону;
4. расположиви простор ван стадиона;
5. могућности за забаву ван стадиона;
6. планирану стратегију раздвајања навијачких група ван стадиона.

6.3. Контрола улаза у стадион

Члан 109.

Контрола улаза примењује се у циљу спречавања нелегалног улазка лица и унос недозвољених предмета који се могу користити у насиљу, као и спречавања пренатрпаности стадиона-сектора.

Простор за контролу улаза мора бити дизајниран тако да не постане преоптерећен нарочито непосредно пред почетак утакмице.

Члан 110.

Контрола улазница се може вршити ручно путем редарске службе или аутоматски преко посебно пројектованих техничких система.

Пребројавање гледалаца је изузетно битна мера и може се вршити ручно или аутоматски.

Члан 111.

Редарска служба је овлашћена за контролу и преглед гледалаца, који намеравају ући или су ушла у стадион. За преглед гледалаца могу се користити комерцијална техничка помагала. Право уласка у стадион биће одузето лицу које одбије контролу или преглед редарске службе.

Члан 112.

Улазак у стадион није дозвољен ни под којим условима лицу које својим понашањем или стањем указује да може проузроковати било који облик насиља, односно лицу коме је од

стране правосудних органа изречена мера забране присуствовању спортским приредбама.

Члан 113.

Да би се обезбедило да само гледаоци с улазницама прилазе улазима стадиону,

гледаоце ће на прилазима стадиону на спољашњој контролној огради прегледавати редарска служба.

Члан 114.

Потпуни преглед и претраживање мора обавити редарска служба ван улаза како би се осигурало да:

1. гледаоци улазе на делу стадиона за које имају право уласка;
2. гледаоци не уносе у стадион забрањене предмете, као и предмете који би се могли користити у изазивању или приликом насиља;
3. забрани прилаз познатим или потенцијалним изгредницима, или особама које су под утицајем алкохола или опојних дрога.

Члан 115.

Контрола и прегледи се морају обављати разумно и професионално, како би се осигурало да се гледаоци не прегледавају више пута, односно прегледи не доведу до

непотребних застоја или произведу непотребне тензије. Припадник редарске службе може прегледати само гледаоца истога пола.

Члан 116.

Припадници полиције у униформи, који су плански ангажовани на обезбеђењу утакмице улазе организовано на за то одређени улаз и крећу се по стадиону у складу са задатком који је дефинисан у плану превентивног деловања.

Службена лица државних органа у цивилу која су ангажована у складу са планом превентивног деловања за обезбеђење утакмице, могу ући само на основу акредитације или редовне улазнице.

Број акредитација и улазница које је организатор потребно да достави дефинише се на заједничком састанку за организацију обезбеђења.

6.4. Уношење предмета у стадион

Члан 117.

Осим ако то није изричито законски одобрено, лице неће моћи да у стадион унесе:

1. ватрено оружје;
2. предмете било које врсте, који би се могли користити за сечење, убод, ударац и други облик повређивања;
3. боце, чаше, конзерве и посуде, било које врсте, као и друге предмете израђених од чврсте амбалаже, стакла или било којег другог матеијала који се може повредити друго лице;
4. пиротехничка средства за ватромет, димни прах, димне или друге пиротехничке бомбе;
5. алкохолна пића било које врсте, психоактивни лекови или стимулантси;
6. расистички, екстремистички и политички пропагандни материјал;
7. држаче за заставе или транспаренте било које врсте, изузев израђених од флексибилне пластике и да нису дужи од 1 метра и пречника 1 цм;
8. заставе или транспаренте веће од 2 метара. Мање заставе и транспаренти дозвољени су под условом да су израђени из материјала који се сматра незапаљивим, у складу са националним прописима и стандардима;
9. животиње, осим паса водича и паса полиције;
10. гасни спреј, хемијске и супстанце које су штетне за здравље или су врло лако запаљиве;
11. незграпне предмете (веће од 25цм х 25цм х 25цм) као што су: лествe, столове, столице, кутије, велики торбе и руксаке, спортске торбе и кофере;
12. велике количине или ролне папира;
13. уређаје за производњу механички звукова и контролу масе;
14. ласерске уређаје;
15. остале предмета који би могли нарушити безбедности лица или причинити материјалну штету.

Сви наведени предмети се након проналазка код лица одузимају од стране полиције уз потврду. Одређени предмети могу се депоновати у посебне просторије где се организује пријем и чување истих. О депонованим предметима издаје се потврда, а након завршетка утакмице исти се враћају власнику.

Пиктограми свих предмета наведених у ставу 1. овог члана, морају бити истакнути на прилазима стадиону и сваком улазу у стадион.

Члан 118.

Организоване навијачке групе уз одобрење полиције могу унети заставе и транспаренте дуже од 2 метра, које садрже слогане и служе за подршку сопственом тиму.

Представници навијача клуба су дужни да заставе или транспаренте донесу на за то дефинисано место, 1 сат пре почетка безбедоносног прегледа стадиона. Након извршеног прегледа и провере веродостојности одобрења за унос од стране редарске службе односно полиције, представници навијачке групе каче заставе и транспаренте на за то унапред одређена места.

Места на којима се каче заставе и транспаренти не смеју ометати поглед других гледалаца или их приморава да устану. У случају непридржавања наведених правила одобрење за унос се може опозвати.

Члан 119.

Организоване навијачке групе пре почетка утакмице могу организовати кореографске приказе. Захтев за одобрење достављају организатору утакмице и директору такмичења 72 сата пре почетка утакмице путем поште, личном предајом или е-поштом.

Захтев мора садржати:

1. опис кореографског приказа;

2. начин реализације;

3. средства која се употребљавају и структура материјала;

4. одговорна лица;

5. дужина времена трајања и

6. одлагања кореографског материјала након завршетка кореографије.

Члан 120.

Организатор утакмице у заједници са полицијом и ватрогасцима цени безбедност реализације кореографског приказа. Одобрење за приказ кореографије може издати само за једну утакмицу. О добијеном одобрењу за приказ организатор обавештава навијаче.

Материјал који се користи за кореографију мора бити прегледан од стране редарске службе пре него што се уноси на стадион.

У случају да организатор процени да кореографија може угрозити безбедност гледалаца, извођење кореографије се забрањује о чему се извештава подносилац захтева.

6.5. Кретање гледалаца унутар стадиона

Члан 121.

Улази по секторима морају бити видно обележени како би се гледаоци могли оријентисати према улазу за који имају карту. Сва врата и покретни улази морају да буду јасно обележени читљивим и разумљивим знацима (за међународне утакмице поред српског морају бити исписани и енглеским језиком).

Да би се омогућило да се гледаоци упућују на своја седишта несметано, без застоја, задржавања и пометње, организатор унутар стадиона мора ангажовати довољан број одговарајуће оспособљени редара.

Члан 122.

Сва лица која улазе у стадион морају се кретати до свог седишта преко најближе приступне стазе-степеништа назначеног на улазници. Приликом улаза у стадион сва лица се морају самостално упознати са правцима евакуације и излаза у случају опасности преко јасно истакнутих шема.

Члан 123.

Организатор утакмице мора предузети мере којима се обезбеђује да се гледаоци не могу самовољно кретати с једног на други сектор стадиона.

Уколико је потребно на одређеном сектору имати више од једне групе гледалаца,

између њих се мора обезбедити развојеност путем препрека или ограда, које су под надзором редарске службе или формирањем «подручја без приступа» које мора остати празно и под контролом припадника редарске службе.

6.6. Понашање гледалаца на стадиону

Члан 124.

Све особе које улазе у стадион морају поштовати правила и поступати по упутствима организатора, редарске службе, комесара за безбедност, полиције, ватрогасаца, службе медицинске помоћи и официјелног спикера на стадиону. Свакоме ко се свесно не придржава упутстава издатих од наведених лица, биће ускраћено право боравка на стадиону од стране редарске службе или полиције.

Члан 125.

На стадиону понашање гледалаца се мора одвијати у спортском духу, са циљем да се створи добра атмосфера и осећај. Присуство на стадиону је искључиво у сврху навијања и бодрења клуба, без политике, расних или верских чињења и насиља било које врсте.

Члан 126.

Све особе које су ушле у стадион морају се понашати на такав начин да не ометају или угрожавају сигурност других присутних.

Организатор утакмице мора осигурати да гледаоци, пре утакмице путем разгласа или било ког другог погодног начина, буду обавештени о потреби да се понашају спортски, разумно и да се морају придржавати свих мера дефинисаним овим Правилником.

Члан 127.

Лице које је стекло право за улазак може сести само на место за које је купило улазницу.

Организатор мора пружити гаранцију коришћења места седења сваком лицу које је на прописани начин купило улазницу. За време боравка на стадиону власник улазнице, исту мора сачувати и показати на захтев органа задужених за проверу улазница.

Промена места седишта може бити реализована након пристанка власника другог места.

Лице које нема право седења и не жели да уступи место за седење регуларном закупцу, или не седи на свом месту биће од стране редарске службе или полиције удаљено са стадиона.

Члан 128.

Осим ако није другачије одобрено, унутар стадиона забрањено је:

1. продавати робу и улазнице, дистрибуирати штампани материјал, излагати збирке, вршити друге промотивне или комерцијалне активности;
2. продавати освежавајућа пића и напитке само у пластичним или папирним чашама;
3. бацање предмета или течности;
4. паљење ватре, испаљивање ватромета, петарди, димних прахова, димних бомби или други пиротехнички средстава и употреба лсерских уређаја;
5. истицање или ширење политичке, расистичке пропаганде, слогана и грбова;
6. поступати на начин који се може тумачити према другима као провокативан, претећи, увредљив или дискриминантан;
7. изазвати претњу по живот или сигурност себи или другима, угрозити било кога другог и проузроковати штету;
8. успон на или преко структура и инсталација које нису намењени за опште коришћење, посебно фасаде, ограде, зидови, баријере, расвета, семафори, видео платформе, јарболи, платформе за камере, дрвеће и кров;
9. улазак у рестриктивна подручја (свлачионице, функцијске просторије, ВИП и медијска подручја, итд), који су затворене за јавност или за приступ неовлашћених лица;
10. ограничити или ометати подручја намењена за пролаз и излази у случај нужде;
11. писати, бојити или нешто ставити на структуралне елементе, инсталације или путеве;
12. стајати на месту за седење;
13. бацати смеће ван корпи;
14. вршити опструкцију редарске службе, полиције, ватрогасаца и медецинске службе;
15. вршити застрашивање, принуду, вријеђање или провокацију други људи, укључујући судије, играче, званичника клуба, безбедносне и редарске службенике;
16. узимање материје које могу утицати на нормалнио понашање (алкохол, дрога, и психо активни лекови);
17. употребити материју која може проузроковати веће негативне последице (отрови, опасне и запаљиве материје и др);
18. одношење, оштећење и неовлашћено коришћење садржаја на стадиону и
19. ношење маски које спречавају идентификацију лица.

VII - ПРАВА ПРИСТУПА ОДРЕЂЕНИМ ПРОСТОРИМА

7.1. Рестриктивни простор

Члан 129.

Рестриктивни простор су посебно штићене просторије и простори стадиона у којима није дозвољен слободан приступ јавности, а то су:

1. просторије клуба;
2. службене просторије (свлачионице за домаће и гостујуће екипе и судије, просторија за делегата, собе за медицинску негу играча и службених лица, просторија за допинг контролу и контролна просторија);
3. унутрашњи прстен игралишта (терена за игру, простор за загревање, атлетске стазе, клупе за резервне играче и службено особље, тунел за играче и др.);
4. ВИП сектор;
5. радно подручје за медије (позиције камера, пресс ложа, ТВ и радио коментаторске позиције, подручје за репортажна кола, просторија за пресс конференцију);
6. ходници и фоаеји који спајају службене просторе;
7. микс зона (простор у коме новинари, радио и ТВ репортери могу да интервјуишу играче после утакмице);
8. паркинг простор за клупске аутобусе и возила службених лица.

Члан 130.

За контролу приступа рестриктивном простору организатор одређује адекватан број припадника редарске службе, у циљу адекватног спречавања уласка неподобних и непозваних лица.

Сваки неовлашћени улазак у рестриктивне зоне за време одржавања фудбалске утакмице, као и непосредно пре или после, сматра се насиљем и недоличним понашањем и мора се пријавити полицији.

7.2. Приступ просторијама клуба

Члан 131.

Приступ и контролу улаза у просторије клуба дефинише директора стадиона, односно

секретар клуба посебним актом, у којем се дефинише која категорија лица улази на који улаз, начин и односно у које време.

Запослени клуба, чије је присуство неопходно за редовно одвијање утакмице, у току кретања по службеним просторијама и стадиону морају око врата или на одећи имати јасно видљиву идентификациону картицу, која садржи идентификациони број, личне податке и функцију запосленог. У супротном неће им се дозволити кретање.

Члан 132.

Лица из техничких служби, која је ангажовао организатор на одржавању инсталација на стадиону морају имати посбну визиторску картицу на којој ће писати „ТЕХНИКА СЛУЖБА“ и могу се кретати само на правцима и простору где је потребна њихова интервенција.

7.3. Приступ просторијама службених лица

Члан 133.

Приступ просторијама свлачионица, службених лица, представника медија, амбулантама и посебно намењеним просторима и или прилазним ходницима који воде до тих простора омогућиће се само на основу важеће акредитације за тај простор. Посебним актима дефинисано је право приступа просторима судија и делегата.

7.4. Приступ простору терена за игру

Члан 134.

Приступ унутрашњем прстену игралишта имају:

1. ангажовани представници редарске службе;
2. представници медицинске и ватрогасне службе;
3. играчи;
4. лицецирани и други предствници клубова у складу са пропозицијама такмичења, а на за то предвиђеним местима;
5. службена и акредитована лица за тај простор.

7.5. Приступ ВИП сектору

Члан 135.

Приступ, распоред седења и боравак ВИП ложама одређује организатор утакмице.

Организаор утакмице у обавези је да комесару за безбедност најкасније 24 сата пред почетак утакмице достави списак званица које ће боравити у ВИП ложи.

Улаз у ВИП ложу искључиво се одобрава на основу дефинисаног списка, а лицима која нису на списку не дозвољава се приступ ВИП ложи.

Члан 136.

Ако су поред штићених личности гости ВИП ложе преставници гостујућег клуба или репрезентације, исти морају у складу са одобреном квотом доставити списак лица која ће присустовати у ВИП ложи.

Члан 137.

Уколико су гости ВВИП ложа високи државни функционери (председник државе, председник скупштине, председник и заменик председника владе, у даљем тексту штићене личности) или високи функционери страних земаља, организатор утакмице приликом одабира осталих присутних мора водити рачуна о њиховом друштвеном угледу и статусу.

Приступ ВИП ложама када су гости штићене личности, контролу планирају, организују и реализују представници служби задужени за њихову безбедност у складу са међусобнинм договором и уз примену техничких мера за контролу улаза.

Члан 138.

Организатор утакмице ће податке о штићеним гостима доставити Комесару за безбедност, који ће у заједници са представницима безбедноносних служби које су задужене за безбедност штићених личности, извршити процену и распоред осталих званица.

Након извршене процене организатору се доставља коначан списак званица са местом седења ради њиховог позивања.

7.6. Приступ паркинг просторима

Члан 139.

Право приступа паркингу имају возила државних органа који се ангажују или су гости на фудбалској утакмици, клубова, службених лица (делегата, судија, комесара) и других званичних лица. одређује организатор утакмице у складу са одредбама овог Правилника.

Члан 140.

Ако то могућности дозвољавају, организатор може уз посебну пропусницу за паркинг омогућити приступ и другим лицима на паркинг простор, али том приликом мора водити рачна о безбедности и обезбедити посебно одвојени простор или довољан број припадника редарске службе.

Организатор води евиденцију издатих пропусница за паркинг и доставља редарској служби ради могућности контроле приступа.

VIII - ОРГАНИЗАЦИОНЕ И ОПЕРАТИВНЕ МЕРЕ

8.1. Обавезе сарадње са органима јавне власти

Члан 141.

Организатор утакмице мора консултовати све надлежне органе јавне власти, како би се осигурало да ће се примењивати мере прописане овим правилником.

Организатор утакмице мора учинити све што је у њиховој моћи да омогући органима јавне власти, а посебно полицији све расположиве податке везано за утакмицу.

У сарадњи с органима јавне власти, организатор утакмице мора осигурати да у обезбеђењу утакмице буде ангажован довољан број полицијских и других службеника, да би се сприечило свако могуће избијање насиља или недоличног понашања.

8.2. Однос с клубовима навијача

Члан 142.

Савези, удружења и клубови морају јачати и подстицати добар однос са клубовима својих навијача, на начин да:

1. подстичу их да развијају и одржавају блиску сарадњу с ФСС-ом или клубом;
2. подстичу их да именују редаре из редова својих чланова који ће помагати у информисању и управљању навијачима на утакмицама и придружити се групама навијача које путују на утакмице у гостима;
3. прихватити њихово постојање као службено признатих навијача и помажу све њихове активности у циљу развоја фудбала и побољшања спортске и пријатељске атмосвере на стадионима;
4. дају им одговарајући третман у питањима расподеле улазница;
5. организују обиласке стадиона, састанке с играчима и службеним особама и остале сличне активности;
6. понуде помоћ код путовања у иностранство, именовање особа за контакт у случајевима нужде;
7. одржавају везу с њима путем писаних објава или путем било којег другог погодног облика комуникације.

Члан 143.

Потребно је да клубови траже од својих клубова навијача да исти инсиситрају код свих чланова на стандардима примереног понашања и откажу чланство свакој особи која је учествовала у било којем облику хулиганизма или анти-социјалног понашања.

Члан 144.

Клубови морају инсистирати да клубови њихових навијача чине све напоре да осигурају да се алкохол не конзумира током организованих путовања, као и да се током утакмице не користи пиротехника и друга забрањена средства.

Члан 145.

Клубови ће подстицати формирање редарске службе из редова навијачке групе репрезентације/клуба ради успостављања стандарда понашања у складу са правилима понашања на стадиону, као и ради лакше комуникације према сваком члану навијачке групе, а посебно када се ради о одласцима на гостујће утакмице.

Члан 146.

Клубови - организатори ће позвати клубове навијача домаћег клуба, а гостујући клуб, клубове својих навијача, да заједно размотре мере које могу предузети клубови навијача ради спречавања нереда и насиља приликом фудбалских утакмица, те за време путовања и повратка са утакмице.

8.3. Обавезе приликом гостовања навијача у иностранству

Члан 147.

За утакмице које се одигравају у иностранству, фудбалски савези, асоцијације и клубови морају својим навијачима који намеравају да путују у иностранство по могућству да пруже што више корисних информација, као што су:

1. административне потребе и услови за издавање визе, уколико је иста потребна;
2. о земљи путовања и локалним обичајима;
3. царинска и друга ограничења;
4. новчане валуте и курс;
5. удаљености између места долазака (аеродром, станица, лука) до средишта града и стадиона;
6. адреса места за хитне случајеве и телефонски број задужених контакт особа;
7. адреса и број телефона амбасада или конзулата;
8. мапа стадиона која приказује различите секторе, прилазе од града и локацију објеката за смештај и одређених подручја за пакирање;
9. детаљи о услугама јавног превоза од средишта града до стадиона;
10. позиције локалних здравствених установа и др..

Члан 148.

Уколико се очекује да ће већа група навијача путовати на утакмицу у иностранству, савези, ФСС и клубови морају да обезбеде да се на сваких 500 навијача одреди по најмање 2 (два) редара, који ће путовати и помагати навијачима током њиховог путовања на и од места одигравања и бити веза између органа власти и навијача. За сваких додатних хиљаду навијача морају се обезбедити 4 (четири) редара, а у складу са одредбама Правилника УЕФА о безбедности и сигурности.

Када процене безбедности указују да се навијачима не саветује да путују на утакмицу у иностранству, клубови морају учинити све што је могуће како би навијаче одвратили да не путују.

8.4. Обавезе организатора

Члан 149.

Свака јавна утакмица мора бити пријављена надлежном органу унутрашњих послова у складу са Законом о јавним скуповима.

Члан 150.

Организатори утакмице пре, за време и после утакмице, морају предузети све одговарајуће организационе и оперативне мере на спречавању и откривању свих појава и понашања која могу угрозити безбедност људи, имовине и организацију утакмице.

Савези, удружења и клубови су одговорни за понашање лица, којима је поверена организација утакмица.

Члан 151.

Организатор утакмице, уз сагласност полиције одлучује у које време ће се отворити улази у стадион, а узимајући у обзир следеће критеријуме:

1. очекивани број гледалаца;
2. број и капацитет протока отворених капија стадиона;
3. изабрана врста и начин контроле улаза;
4. очекивано време доласка на стадион разлититих навијачких група;
5. предвиђени забавни програм за присутне на стадиону (забавни програм на терену за игру, могућности освежења, итд.);
6. расположиви простор изван стадиона;
7. могућност за забаву изван стадиона;
8. стратегија одвајања изван стадиона;
9. навике доласка навијача на стадион;
10. очекиване метереолошке услове.

Члан 152.

Организатор мора обезбедити да редарска служба, служба прве помоћи, ватрогасне службе, техничке службе и спикер на разгласу морају бити на својим позицијама у и око стадиона, пре него што се стадион отвори за гледаоце. Такође исти морају остати на својим позицијама док су гледаоци на стадиону односно док се не разиђу.

Члан 153.

Организатор утакмице мора обезбедити да се стадион чува 24 сата пре почетка утакмице повећаног ризика у циљу спречавања улазака неовлашћених лица и уношења недозвољених предмета и супстанци.

Организатор утакмице мора обезбедити да се на стадиону на којем се игра утакмица од стране полиције обави детаљни преглед стадиона и изда потврда о извршеном прегледу.

Члан 154.

Организатор утакмице мора захтевати сарадњу с локалном полицијом како би се обезбедила заштита гостујућег тима и службених особа у њиховом објекту боравка, траси кретања и стадиону.

Члан 155.

Организатор утакмице мора обезбедити да гледаоци, пре утакмице путем средстава јавног информисања, разгласа или било којег другог погодног начина, буду обавештени о свим мерама забране и контролама које се односе на утакмицу.

Члан 156.

Организатор утакмице мора подсетити гледаоце о значају избегавања уношења забрањених предмета или супстанци у стадион, о потреби да се понашају на спортски и разуман начин, и о потенцијалним озбиљним последицама које било какво кршење ових обвеза може имати за играче и тимове које они подржавају, укључујући прекид утакмице и дисциплинске мере.

Члан 157.

Кад је то потребно, спикери се могу обратити гостујућим-страним навијачима на њиховом властитом језику. Уколико је могуће, треба користити спикера чији је глас познат гостујућим навијачима с њихових властитих стадиона.

8.5. Обавезе клубова домаћина

Члан 158.

Клуб - домаћин као организатор утакмице, дужан је да предвиди и спроведе све безбедоносне мере и активности за безбедно одигравање утакмице и једини је према организатору такмичења одговоран за безбедно одигравање утакмице.

Члан 159.

Клуб - домаћин дужан је да у организацију утакмице поред редарске службе укључи и друге субјекте безбедности, а нарочито:

1. полицију;
2. санитетску службу са довољним бројем санитетских радника и возила, уређаја и средстава за пружање прве помоћи, као и болницу која ће бити спремна да евентуално, прими већи број повређених. Код утакмица повећаног ризика ангажовати најмање два возила хитне помоћи,
3. ватрогасну службу са довољним бројем ватрогасних кола и других средстава, као и ватрогасаца за интервенцију,
4. информативну службу и службу везе са разгласним уређајима који обезбеђују добру чујност у и око стадиона,
5. службу електродистрибуције,
6. комуналне и друге службе,
7. маркетинг службу,
8. вође или представнике навијача домаћег клуба

Пре одигравања утакмице, организатор утакмице мора благовремено одржати припремне и организационе састанке са свим безбедноносним структурама ангажованим на стадиону, да би се осигурала примена мере прописаних овим Правилником.

Члан 160.

У циљу превентивног деловања и смањења ризика избијања насиља и недоличног понашања гледалаца, клубови су дужни да:

1. подстичу организовање и спортско понашање клубова својих навијача и прихвате њихово постојање као службено признатих навијача;
2. дају им одговарајући третман у питањима расподеле улазница;
3. остварују сарадњу са клубовима својих навијача и иницирају одређивање редара из њихових редова, ради пружања помоћи организаторима спортских приредби у одржавању реда,
4. организују обиласке стадиона, састанке с играчима и службеним особама и остале сличне активности;
5. понуде помоћ код путовања у иностранство;
6. остварују одговарајуће информисање својих навијача (састанци са навијачима, издавање билтена и др.);
7. координирају активности са клубовима својих навијача;
8. предузму друге мере и активности у складу са законом, прописима донетим на основу закона и прописима ФСС.

Члан 161.

Клубови морају од клубова својих навијача тражити да код својих чланова инсистирају на стандардима примереног понашања и да откажу чланство свакој особи, која је учествовала у било којем облику хулиганизма или недоличног понашања.

Клубови који организују одлазак својих навијача морају да чине све напоре да осигурају да се алкохол не конзумира приликом путовања и да се имовина у транспортним средствима и местима заустављања не уништава.

8.6. Обавезе гостујућег клуба

Члан 162.

Сваки гостујући клуб, пре поласка на одигравање утакмице, обавезан је да:

1. најкасније 3 дана пре поласка на пут да обавести клуб домаћина - организатора утакмице о дану и времену доласка, превозним средствима, броју чланова гостујуће екипе који долазе као и о објекту у којем ће бити смештени у месту одигравања утакмице или ван њега,
2. преко клубова навијача, уколико навијачи иду са клубом, организује одлазак на утакмицу - гостовање својих навијача и о броју навијача, превозним средствима и именима одговорних вођа навијача, времену доласка, обавести орган МУП-а свога места - града и клуб - домаћин - организатора утакмице,
3. на захтев комесара за безбедност клуба домаћина, у превентивни план мера обавезно укључи свог комесара за безбедност и вође навијача,

4. своје навијаче обавезно упозна са правилима понашања на стадиону, начину контроле улаза и који се реквизити и средства не могу уносити на стадион, као и да за њихово понашање искључиву одговорност сноси гостујући клуб,
5. када разлози безбедности указују, да својим навијачима не савјетују да путују на утакмицу у гостима.

Члан 163.

Уколико се очекује да ће већа група навијача путовати на утакмицу у гостима на подручју Републике Србије, гостујући клуб мора да обезбеди да се на сваких 300 навијача одреди по 1 (један) редар, који ће путовати и помагати навијачима током њиховог путовања на и од места одигравања утакмице и бити веза између органа власти и навијача.

IX - МЕРЕ ЗА СПЕРЧАВАЊЕ НАСИЉА И НЕДОЛИЧНОГ ПОНАШАЊА

9.1. Уопште о насиљу и недоличном понашању

Члан 164.

Под насиљем и недоличним понашањем на спортским приредбама, у смислу овог Правилника, сматра се:

1. физички напад на учеснике фудбалске утакмице,
2. физички обрачун између учесника на фудбалској утакмици,
3. бацање на терен или у гледалиште предмета који могу да угрозе живот, физички интегритет или имовину,
4. изазивање мржње или нетрпељивости која може да доведе до физичких сукоба учесника,
5. оштећење стадиона, опреме, уређаја и инсталација на спортском објекту на коме се организује фудбалска утакмица,
6. изазивање нереда приликом доласка, односно одласка са стадиона или на стадиону, ремећење тока фудбалске утакмице или угрожавање безбедности учесника утакмице или трећих лица,
7. неовлашћени улазак на фудбалски терен,
8. неовлашћени улазак у службене просторије и службене пролазе стадиона на коме се игра фудбалска утакмица,
9. уношење у стадион и употреба алкохола или других опојних средстава,
10. уношење у стадион, односно коришћење пиротехничких средстава и других предмета и средстава којима може да се угрози безбедност учесника фудбалске утакмице или омета њен ток,
11. неовлашћени улазак у део гледалишта стадиона који је намењен противничким навијачима.

9.2. Утакмица повећаног ризика

Члан 165.

Утакмицама повећаног ризика сматрају се:

1. све утакмице међуклупских такмичења УЕФА, као и све утакмице квалификација и за Европско и Светско првенство,
2. све утакмице као такве проглашење од стране УЕФА и ФСС на бази процене ранијих инцидената изазваних од стране једне од екипа или обе екипе, односно због неких других сличних разлога,
3. све финалне утакмице Купа Србије,
4. све утакмице за које се оцењује да ће број навијача гостујуће екипе бити већи од 5% капацитета стадиона,
5. све утакмице које привлаче пажњу великог броја страних држављана, тј. ако постоје индиције да би могли изазвати нереде и угрозити безбедност на утакмици,
6. све утакмице између клубова чији је ривалитет познат од раније, односно уколико њихових навијача постоје антагонизми и нетрпељивост,
7. све утакмице које указују на објективну опасност од националистичких ексцеса и негативних понашања већих група гледалаца (стање погоршаних међунационалних односа и слично), и
8. све утакмице "баража" за улазак у виши степен такмичења.

Члан 166.

Утакмице повећаног ризика, на основу предлога-иницијативе и безбедоносне процене проглашава Комесар за безбедност ФСС, односно Комесар за безбедност територијалног фудбалског савеза.

Иницијативу да се утакмица прогласи утакмицом повећаног ризика могу дати:

1. Полиција,
2. ФСС,
3. ФИФА,
4. УЕФА,
5. Територијални фудбалски савез,
6. Заједница фудбалских клубова Супер и Прве лиге
7. Клуб.

Члан 167.

Одлука о проглашењу утакмицом повећаног ризика мора донети Комесар за безбедност ФСС односно територијалног ФС, што је пре могуће, а по потреби може извршити консултације са полицијом.

Члан 168.

За утакмице које су окарактерисане као утакмице повећаног ризика примениће се предвиђене мере, али списак тих мера није и коначан:

1. строго одвајање навијача;
2. спречавање уласка лица млађег од 16 година без пратње старијег пунолетног лица;
3. формирање тампон зоне (испражњени сектор стадиона) између "опасних" сектора навијача;
4. повећање броја редара, посебно на тачкама уласка и изласка, у секторима навијача, око игралишта и службених просторија;
5. обезбедити да степеништа у свим секторима гледалишта све време буду слободна и без препрека;
6. надгледање стадиона и обезбеђивање сталног присуства обезбеђења на стадиону 24 сата пре почетка утакмице;
7. обавештавања гледалаца да раније купе улазнице, односно да су улазнице за утакмицу распродате;
8. ангажовање редара из гостујућег савеза који ће пратити навијаче од аеродрома, железничке станице, луке или аутобуске/трамвајске станице и назад;
9. ангажовање спикера стадиона из гостујућег клуба-савеза;
10. задржавање гледалаца на стадиону на крају утакмице, до тренутка када безбедност ван стадиона може да буде гарантована.

9.3. План превентивног деловања и поступања

Члан 169.

Организатор утакмице је дужан да у сарадњи са осталим субјектима безбедности, који непосредно учествују у организацији утакмице, израде детаљан План превентивног деловања и поступања клуба – домаћина. Службе и други субјекти, који су укључени у обезбеђење утакмице, дужни су да израде свој посебан План активности у складу са додељеним задацима у Плану превентивног деловања и поступања.

Члан 170.

План превентивног деловања и поступања клуба - домаћина поред осталог, обавезно садржи:

1. безбедносну процену;
2. распоред и задаци безбедносних структура укључених о обезбеђење утакмице,
3. организацију и опремљеност редарске службе, ватрогасне службе и службе хитне помоћи, њихове задатке, као и начин њиховог поступања у случају ремећења јавног реда и мира и других ексцесних понашања од стране гледалаца,
4. начин сарадње и координације са полицијом, инспекцијским службама и другим учесницима у организацији утакмице, а посебно начин одржавања везе са полицијом пре, за време и после утакмице,

5. комуникацију са гледаоцима и службеним лицима ради давања потребних обавештења и упозорења,
6. превентивни преглед стадиона, просторија, гледалаца, редара, техничког особља, а по потреби и других (играча, чланова стручног штаба итд.) како би се спречило уношење опасних оруђа, петарди, пиротехничких и других опасних средстава,
7. начин и време техничког прегледа инсталација на стадиону, њихову исправност и обезбеђење како би се онемогућио приступ неовлашћеним лицима,
8. врсту и начин постављања потребних техничких средстава и ограда како би се спречио улазак гледалаца на терен или спречио контакт између гледалаца домаће и гостујуће екипе,
9. начин пражњења стадиона или дела стадиона уколико то буде захтевала безбедоносна ситуација и конкретно поступање са навијачима који су удаљени са стадиона за време утакмице,
10. позицију навијача гостујућег клуба на стадиону,
11. начин продаје и контроле улазница на улазима,
12. поступак са привремено одузетим предметима (обезбеђење просторије за смештај одузетих предмета, лице које ће их чувати и сл.),
13. позицију и начин успостављања тампон зона између навијача два клуба,
14. план поступања клуба - домаћина као организагтора утакмице у вези са посебним захтевима,
15. дужности вођа или представника навијача једне и друге екипе,
16. мере и активности које су предвиђене прописима ФИФА, УЕФА и ФСС, односно, других субјеката који се ванредно могу појавити (долазак лица под посебним обезбеђењем и сл.),
17. готовост за постављање органа предвиђени за обезбеђење утакмице, пре него што стадион буде отворен,
18. начин контроле кретања на стадиону и систем акредитација,
19. мере за безбедан боравак, долазак и одлазак са стадиона, као и смештај гостујуће екипе и службених лица у хотелима, и
20. предвиди друге мере сагласно законима и прописима ФСС, ФИФА и УЕФА.

9.4. Група за везу

Члан 171.

Клуб – домаћин као организатор утакмице мора да оснује групу за везу, која ће се састати на адекватном месту на стадиону у случају озбиљног хитног случаја, а после уговореног кратког кодираног знака који ће бити емитован преко разгласа на стадиону.

Групу за везу чине: делегат утакмице, шеф полицијских снага на стадиону, специјални посматрач за безбедност, комесари за безбедност домаћег и гостујућег тима, директор стадиона, руководиоци санитетске и ватрогасне службе.

X - ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНАТА И УГРОЖАВАЊА БЕЗБЕДНОСТИ

10.1. Тежи случајеви угрожавања безбедности

Члан 172.

Под тежим случајевима угрожавања безбедности људи и имовине, у смислу овог Правилника сматрају се:

1. пожар;
2. природне и еколошке катастрофе;
3. елементарне непогоде;
4. експлозије и терористички напади;
5. пуцање или урушавање конструкције стадиона;
6. нестанак електричне енергије и осветљења;
7. продор гледалаца у терен и физички напад на играче или службена лица;
8. масовна туча између навијача клубова који играју утакмицу;
9. масовна туча играча два тима,
10. нереди које карактерише безобзирно бацање у терен за игру и атлетску стазу пиротехничких и других средстава чије је уношење на стадион забрањено, а посебно бацање средстава којима се могу угрозити животи гледалаца и имовина (експлозивна и друга средства подобна за повреде гледалаца),
11. масовно и континуирано изазивање националне, расне, верске или међустраначке мржње која може довести до физичких сукоба на утакмици.

10.2. Заштита од пожара и поступци у случају пожара

Члан 173.

Пожар може да представља један од највећих безбедносних ризика на стадиону. Сваки стадион мора имати урађен Правилник о заштити од пожара и План поступања у случају пожара.

Око и у унутрашњости стадиона морају се инсталирати хидранти у броју који одреди локална ватрогасна служба.

Такође треба поставити противпожарне апарате у зонама које одреди ватрогасна служба. Противпожарни апарати морају да буду такви да се јасно види да ли су били коришћени или их је потребно заменити.

На свим утакмицама унутрашње зоне стадиона морају бити опремљене кофама са песком и рукавицама отпорним на ватру.

Члан 174.

У случају пожара на утакмици, који се не могу спречити или отклонити предвиђеним мерама и активностима, делегат утакмице дужан је да самоиницијативно или на предлог специјалног посматрача за безбедност или комесара за безбедност клуба или судије, захтева да се гледаоци упозоре путем разгласа да не пале делове стадиона, односно да напусте угрожени простор.

Члан 175.

Ангажована ватрогасна служба за сваку утакмицу мора имати разрађен детаљан плана ангажовања у случају пожара.

Руководилац ватрогасне службе може од делегата и комесара за безбедност затражи пражњење дела гледалишта или целог стадиона, ради приступању акције гашења пожара.

Припадници редарске службе морају пружити пуну активност и подршку ватрогасним службама у гашењу пожара.

10.3. Нарушавање јавног реда и мира

Члан 176.

Службена лица у случају нарушавања јавног реда и мира настојаће да се утакмица одигра, уколико је то могуће до краја, а органи безбедности и организатор утакмице дужни су да им пруже сву неопходну помоћ.

Члан 177.

Организатор утакмице мора да оснује групу за везу, која ће се састати на адекватном месту на стадиону у случају озбиљног нарушавања безбедности људи и имовине. Окупљање се врши након емитовања уговореног кратког знака преко разгласа на стадиону.

Припадници редарске службе морају скренути пажњу организатору и полицији на сваки озбиљан чин недопуштеног понашања, како би се прекршиоци упозорили путем разгласа или удаљили са стадиона уколико тако одлучи делегат утакмице.

10.4. Удаљење са стадиона

Члан 178.

Свако ко према другим гледалаца искаже насилно, нападачко или увредљиво понашање или се понаша на начин који угрожава гледаоце и имовину, односно искаже расну или верску дискриминацију, врши оштећење стадиона, покуша улазак у стадион без валидне улазнице, не прикаже сопствени идентитет, блокира посетиоце или излазне путеве, неовлашћено приказује транспаренте, уноси забрањене предмете, крши друга правила дефинисана овим Правилником, може бити одстрањен са стадиона.

Члан 179.

Организатор утакмице мора сарађивати с полицијом и осигурати да свака особа, којој је из било ког разлога ускраћен улазак и боравак на стадиону, не буде касније поново пуштена у простор стадиона, то јест да та особа током утакмице буде задржана изван стадиона, најмање док се сви гледаоци не разиђу.

Члан 180.

Из разлога безбедности руководилац полиције може групу навијача задржати на стадиону за време док се остали навијачи не разиђу.

Приликом задржавања мора се испоштовати следеће:

1. одлука о задржавању мора бити више пута објављена путем разгласа и на језику навијачке групе;
2. да задржани навијачи имају присутп пунктовима за освежење и санитарним објектима;
3. задржани навијачи морају бити редовно обавештавани колико још дуго морају чекати.
4. уколико је могуће, задржаним навијачима треба осигурати неки вид забаве (музика, видео, итд.);

10.5. Евакуација стадиона

Члан 181.

У случају горе наведених нарушавања безбедности људи и имовине, а у складу са проценом и налогом полиције, делегата утакмице и руководиоца обезбеђења, врши се евакуација гледалаца из стадиона. Евакуација гледалаца реализује се у складу са Планом евакуације, којим се осигурава да се стадион на најбржи могући начин може испразнити у хитним случајевима.

Члан 182.

План евакуације се мора урадити за сваки стадион. Сагласност на план евакуације стадиона даје Комесар за безбедност ФСС у складу и на начин дефинисан правилницима о лиценцирању клубова. За време одржавања утакмице План евакуације се мора налазити у командној соби као прилог Плана превентивног деловања и поступања.

На стадиону треба истаћи план стадиона са детаљним приказом свих објеката на стадиону, капијама, тачкама уласка и изласка, прстеновима, путањама за излаз у хитним случајевима и ознакама.

Члан 183.

Како би се избегло кашњење, конфузија и могуће повреде у случају неког ванредног стања, све безбедноносне структуре ангажоване на стадиону морају бити упознате са Планом евакуације и конкретним поступањем у случају евакуације. Управљање евакуацијом се врши из контролне собе путем јавног или специјалног разгласа.

Члан 184.

Пре сваке утакмице редарска служба у скалду са Планом евакуације мора реализовати евакуациону вежбу са свим присутним саставом. Вежба се реализује непосредно пре отварања стадиона, а о реализацији вежбе сачињава се записник. За реализацију вежбе одговоран је комесар за безбедност.

10.6. Поступци гледалаца у случају угрожавања безбедности

Члан 185.

У случају угрожавања безбедности људи и имовине сви гледаоци морају поступати на следећи начин:

1. ако не постоји опасност по живот остати мирни и на својим местима;
2. ако је наступило насиље полако се удаљити на безбедно растојање;
3. омогућити пролаз медецинској екипи и редарској служби и полицији;
4. пружити прву помоћ повређеним и помоћи у збрињавању и евакуацији повређених;
5. следити упутства које издају службени спикер, полиција или најближи представник редарске службе;
6. у току евакуације понети само најосновније личне ствари и пружити помоћ инвалидима, деци и старим и изнемоглим особама;
7. користити назначене руте и излазе у случају евакуације;
8. ако су евакуациони излази из стадиона запречени евакуацију вршити према терену и деловима стадиона који су безбедни;
9. брзину кретања ускладити са могућностима протока излаза;
10. у случају пожара, заштити косу и са себе одстранити лако запаљиву одећу;
11. ако су правци кретања покривени димом кретање контролисати опипавањем зидова и степеница;
12. без одобрење не враћати се на евакуисано подручје.

10.7. Прва помоћ

Члан 186.

Медицинска служба је дужна да својим планом предвиди потребан број и распоред медицинског особља и опреме око стадиона и у самом стадиону. Планом је такође потребно предвидети систем везе и извештавања, као и установе за транспорт повређених лица.

Члан 187.

Медицинска служба мора бити у сталној вези са руководиоцем медицинске службе, који се налази у контролној соби. Медецинска служба поступа самостално или по упуту руководиоца.

О сваком поступању особље медицинске службе дужно је да извести руководиоца медецинске службе, који обавештава остале чланове контакт групе.

10.8. Политичке активности , провокативна деловања и расизам

Члан 188.

Промоција или најављивање политичких или верских порука или било који други облици политичких или верских активности унутар или у непосредној близини стадиона на било који начин је строго забрањено пре, током и после утакмице.

Члан 189.

Организатор утакмице, заједно са шефом полиције или комесаром за безбедност домаћег клуба, мора спречити свако провокативно деловање гледалаца изван или у непосредној близини стадиона (неприхватљив ниво вербалне провокације од стране гледалаца према играчима или противничким навијачима, расистичко понашање, провокативни панои или заставе, итд.).

Уколико до таковог деловања дође, организатор утакмице, руководилац полиције или комесар за безбедност стадиона мора интервенисати путем разгласа или уклонити било какав недозвољени материјал.

Члан 190.

На организационом састанку прие утакмице, делегат утакмице треба да провери да ли је текст обавештења гледалаца у случају расистичких инцидената припремљен. Обавештења морају бити кратка и двојезична.

Члан 191.

Мере на спречавању расизма су:

1. Давање изјава да расизам или било који други облик дискриминације неће бити толерисан, навођење активности које ће бити предузете против оних који буду ангажовани у расистичком вређању. Изјава треба бити емитована у свим програмима утакмица и разгласу на стадиону.
2. Дати објаве путем разгласа којима се осуђује расистичко вређање на утакмицама.
3. Поставити услов носиоцима годишњих улазница да не учествују у расистичким вређањима.
4. Предузети дисциплинске мере против играча који су укључени у расистичка вређања.
5. Контактирати друге савезе или клубове да потврде да су разумели политику савеза или клуба о расизму.
6. Подржавати заједничку стратегију за редаре и полицију у поступању с расистичким вређањима.
7. Хитно уклонити све расистичке графите око стадиона.
8. Радити са свим осталим групама и агенцијама, као што су удружења играча, навијача, школе, добровољне организације, клубови млади, спонзори, локални привредници, полицијски и други органи јавне власти, развијати проактивне програме и чинити напредак у стварању свести о кампањама за уклањање расистичког вриеђања и дискриминације.

XI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 192.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о безбедности и сигурности на фудбалским такмичењима ("Службени лист ФСС", ванредни број 9/2024).

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном листу ФСС "Фудбал".

ПРЕДСЕДНИК

Драган ЏАЈИЋ, с.р.